Næringskomiteen

Gruvedrift på havbunnen

I forslaget til statsbudsjett foreslår regjeringen å bruke betydelige grønne midler og midler til innovasjon på gruvedrift på havbunnen, inkludert Norges forskningsråd under **Kap 920 Post 70, 71 og 72,** gjennom støtte til Grønn Plattform, **Kap 2421 Post 75,** samt fra Miljøteknologi **Kap 2421 Post 76**. WWF foreslår å utelukke gruvedrift på havbunnen fra disse støtteordningene for å frigjøre midler til reell grønn omstilling. Gruvedrift på havbunnen er ikke en grønn industri, da det ikke finnes tilstrekkelig kunnskap for å dokumentere at man kan omgå betydelig risiko for stor negativ naturpåvirkning. EUs investeringsbank har ekskludert havbunnsmineraler fra sine investeringer på grunn av negativt klima- og miljøavtrykk, finansinstitusjoner som Storebrand og KLP ber om et moratorium og havbunnsmineraler er heller ikke inkludert i EUs taksonomi. Høye kostnader, stor usikkerhet i lønnsomhet og manglende forankring av havbunnsmineraler innenfor det grønne skiftet gir svært svakt grunnlag for statlig støtte til havbunnsmineraler.

WWF mener det vil være problematisk å satse på gruvedrift på havbunnen uten at det først gjøres uavhengig kartlegging og utarbeides tilstrekkelig kunnskap og er sikret at aktiviteten til havs kan skje uten skade på naturen, naturmangfold eller økosystemfunksjoner som karbonlagringsevnen. Inntil denne kunnskapen ligger til grunn trengs det et moratorium mot gruvedrift på havbunnen.

Budsjettforslag:

Stortinget ber regjeringen reversere kuttet i støtten til Mareano og flytte ansvaret for kartlegging av havbunnen i åpningsområdet tilbake til Mareano fra Sokkeldirektoratet for å sikre uavhengig miljøkartlegging. **Kap 901, post 25 + 22 mill**

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen utelukke mineralvirksomhet på havbunnen som støtteberettiget under gjeldende budsjettposter som omhandler regjeringens satsning på grønn omstilling gjennom Norges forskningsråd under **Kap 920 Post 70, 71 og 72,** gjennom støtte til Grønn Plattform, **Kap 2421 Post 75,** samt fra Miljøteknologi **Kap 2421 Post 76,** og må også utelates fra investeringsmandatet til Nysnø, **Kap 953.**

Stortinget ber regjeringen kutte 65 millioner i øremerkede støttemidler til gruvedrift på havbunnen under Energidepartementets budsjett. **Kap 1850 post 73 –65 mill**

Kunnskapsløft for havet

Havforskningsinstituttet får stadig nye arbeidsoppgaver som krever en større satsing på havforskning enn forslaget til statsbudsjettet legger opp til. Havforskningsinstituttet varslet i fjor om risiko for betydelig nedbemanning som et resultat av budsjettkuttene i en tid der vi trenger styrket forskningskapasitet, ikke mindre. Det er avgjørende for å levere råd i tråd med en ansvarlig havforvalting som skal sikre Norge en bærekraftig havøkonomi.

Havforskningsinstituttets arbeid kan også både styrkes og forenkles gjennom å videreutvikle det helhetlige forvaltningsplansystemet for norske havområder, slik at flest mulig av oppgavene sees i sammenheng, og at politikerne får nødvendige verktøy for å kunne bidra til å oppnå de miljømessige målene satt i forvaltningsplanene.

Budsjettforslag: Stortinget ber regjeringen styrke Havforskningsinstituttet for å kunne levere forskning og faglige råd i tråd med både eksisterende behov og økt behov gjennom nye satsinger på havnæringer i norske farvann, **Kap. 923, post 01 + 250 mill.**

Verbalforslag:

Stortinget ber regjeringen gjøre en helhetlig gjennomgang av Havforskningsinstituttets oppgaver, og hvordan arbeidet kan struktureres mer helhetlig gjennom prioriteringer og mål satt i de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder.

Stortinget ber regjeringen gi Havforskningsinstituttet følgende arbeidsområder prioritet:

1. Kunnskapsløft om naturen i dyphavet
2. Utvikle flerbestandsmodeller for både kommersielle og ikke-kommersielle arter i norske farvann
3. Kunnskapsløft om karbonlagring på havbunnen, hvor de viktigste karbonlagrene ligger, og hvordan menneskelig aktivitet påvirker karbonlagrene
4. Sikre følgeforskning på fattede politiske vedtak
5. Kunnskapsløft om marin støy og konsekvensene av denne, og mulige tiltak for å redusere negativ påvirkning fra menneskeskapt støy

Statens eierskap må utøves i tråd med 1.5-gradersmålet

I eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 *Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap)* er hensynet til bærekraft i statens mål som eier tydeliggjort og forsterket. For selskaper som opererer i konkurranse med hverandre, det vil si Equinor, er statens mål endret til: *«Høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer»*.

I selskapets nye energiomstillingsplan senker Equinor sine klimamål og øker investeringene i olje og gass, i strid med statens forventninger som eier. En aktiv statlig eierskapsoppfølging i tråd med Parisavtalen må være en av hovedprioriteringene for Nærings- og fiskeridepartementet.

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen sørge for at hovedprioriteringene i gjeldende statsbudsjett innlemmer aktiv statlig eierskapsoppfølging for å sørge for at selskaper setter troverdige mål og iverksetter tiltak for absolutt reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, og rapporterer om måloppnåelse i tråd med eierskapsmeldingen (Meld. St. 6). Dette må inkludere utslipp i hele verdikjeden.

Miljøskadelige subsidier i skogbruket

Norge har forpliktet seg til å identifisere (innen 2025) og fase ut miljøskadelige subsidier (innen 2030). Likevel bevilges det årlig midler til tiltak i skogbruket som er skadelige for naturmangfoldet. Subsidier til infrastruktur bidrar til å øke hogst i skog som ikke er økonomisk drivverdig og ikke har blitt hogget tidligere, hvor det kan være store naturverdier. Veibygging i skog for skogbruksformål er også en betydelig bidragsyter til avskoging; det fører til like mye avskoging som bygging av boliger og fritidsboliger til sammen. Gjødsling av skog er skadelig for artsmangfoldet og kan føre til økt avrenning og økte klimagassutslipp. Tiltakene må fases ut og erstattes med klima- òg naturvennlige skogbrukstiltak under samme poster.

Budsjettforslag:

Stortinget ber regjeringen omprioritere miljøskadelige skogbrukssubsidier under **Kap. 1149, post 71, Kap. 1149, post 73 og Kap. 1150, post 50: totalt - ca. 370 mill**

Verbalforslag:

Stortinget ber regjeringen at alle miljøskadelige tilskuddsordninger i skogbruket erstattes eller tilpasses, slik at alle offentlige tilskuddsordninger har innebygd, hvor relevant, klima- og miljøhensyn, i tråd med forpliktelsene under FNs naturavtale. Alle karbonlagre inkluderes, og hensyn til klima og miljø likestilles ved utvelgelse av klimatiltak i skogbruket.

Fleralderskogbruk som fremtidsrettet nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Skog som økosystem skårer lavt på tilstand for naturmangfold i den norske naturindeksen. Flatehogst og planting etter hogst skaper et ensartet skogsmiljø med redusert naturmangfold. En økt satsning på fleralderskogbruk vil bidra til å redusere både tap av naturmangfold og skadeomfang ved naturkatastrofer, og redusere risikoen for vindfall, insektskader og økonomisk tap for skogeier og samfunnet. Det er økende interesse for alternativer til flatehogst blant private skogeiere, skogeierlag og kommuner. Pilotordningen for fleralderskogbruk må derfor videreføres og utvides.

Budsjettforslag: Stortinget ber regjeringen ber om at ilskuddsordningene for fleralderskogbruk videreføres og styrkes, **Kap. 1149, post 52 (Forsøk fleralderskogbruk): + 10 mill.** og **Kap. 1149, post 75 (Kurs fleralderskogbruk): + 10 mill.**

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen om at utvikling av fleralderskogbruk i skoger hvor det er brukt åpne hogstformer etter 1940 inkluderes som et formål under verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket, **Kap. 1149.**